

نام خانوادگی: نام پدر: پایه: نام دبیر:	نام: به نام خداوند علم و قلم اداره ی آموزش و پرورش دبیرستان سال تحصیلی	نام درس: فارسی دوازدهم تاریخ: زمان آزمون: سوالات ارزشیابی نوبت اول سری ۱۰ نمره با عدد: نمره با حروف:
ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنای واژه های «صفوت - نسیم - وسیم - دجی - حلیه» کدام است؟ (۱) روشنی - معطر - دارای نشان پیامبری - مرغ - زینت (۲) برگزیده - خوشبو - دارای نشان پیامبری - تاریکی - زیور (۳) روشن - خوشبو - شناخته شده - تاریک - زیور (۴) خلوص - یاد ملایم - داغدار - مرغ - زینت	
۲	«جای بودن - نهایت - دوستدار - ضروری - مقرر» به ترتیب معنای واژگان کدام گزینه است؟ (۱) ملجأ - غایت - محبوب - الزام - مسلم (۲) موضع - بدایت - محب - الزام - دربايست (۳) مأوا - غایت - محب - فرض - مسلم (۴) ماوا - غایی - حبیب - فرض - دربايست	
۳	در کدام گروه از واژه ها، غلط املايي وجود ندارد؟ (۱) ارغند و قهرآلود - آوند و معلق - سعد و نحس - محرک و سلسله جنبان - حتاکی و رسوا ساختن (۲) مفلس و غنی - عامل تخریب - ثابت رأی و ثابت عزم - شهد فائق - استقرار نیروها (۳) معجز و چارقد - شیر شرز - عتاب و طعنه - مرحم و ضماد - توجه به مسائل (۴) موسوم و منسوب - قاطع و مصمم - مار گرز - حرج و مرج - توپ و طاقه	
۴	در کدام گروه از کلمات غلط املايي یافت می شود؟ (۱) اتراق و توقف - کازیة روی میز - نمط و طریقه - کاغذ مثلث روی پاکت (۲) طاق ضربی - تحقق و وقوع امری - منظره جنگ - مهد دموکراسی (۳) تداعی خاطرات - تجسم ذهنی - چریغ آفتاب - طاق و رواق (۴) تذکره الاولیاء - سقف محدب - غایت الغصوی مقصود - سوء هاضمه	
۵	در متن زیر کلمات غلط را بیابید و صحیح آنها را بنویسید؟ الف) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع/لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست ب) گفت: «تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب»/گفت: «مسجد خابگاه مردم بدکار نیست» ج) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی/من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم د) از بیم عقرب جراره دمکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.	
۶	وابسته و وابسته در کدام مصراع «مضاف الیه مضاف الیه» نیست؟ (۱) باید که نشان در میخانه بپرسی (۲) اسرار دل سوخته پیدا نتوان کرد (۳) پیش تو حدیث شب یلدا نتوان کرد (۴) بی می، طلب آب رخ از ما نتوان کرد	
۷	تعداد «ترکیب های وصفی» کدام بیت متفاوت است؟ (۱) ای دیو سپید پای در بند/ای گنبد گیتی ای دماوند (۲) تا واره ی از دم ستوران/این مردم نحس دیوماند (۳) بفکن ز پی این اساس تزویر/بگسل ز هم این نژاد و پیوند (۴) زین بیخردان سفله بستان/داد دل مردم خردمند	

۰/۵	تعداد مسند در کدام ابیات، یکسان است؟ (الف) در عالم زیبایی تو خواجه معروفی/ در گوشه تنهایی من بنده گمنامم (ب) ساقی از این مقام شد صبح نشاط، شام شد/ خواب خوشم حرام شد باده خوش گوار هم (ج) در سرم هست که خاک کف پای تو شوم/ من بر اینم مگرم بخت موافق نشود (د) با وجود تو نمانده است امیدی ما را / که رخ خوب تو دیباچه هر امید است (۱) الف، د (۲) الف، ج (۳) ب، ج (۴) ب، د	۸
۰/۵	در همه ابیات به جز بیت «نهاد» محذوف است. (۱) می با جوانان خوردنم باری تمنا می کند/ تا کودکان در پی فتند این پیر دردآشام را (۲) گداخت جان که شود کار دل تمام و نشد/ بسوختیم در این آرزوی خام و نشد (۳) چندان از این دو دیده من رفت روز و شب/ هرگز نرفت خون شهیدان کربلا (۴) بخت بازآید از آن در که یکی چون تو درآید / روی میمون تو دیدن در دولت بگشاید	۹
۰/۵	در کدام بیت حذف «نهاد و مفعول» هر دو به «قرینه لفظی» اتفاق افتاده است؟ (۱) همت از باد سحر می طلبم گر ببرد/ خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است (۲) فکری ای هموطنان در ره آزادی خویش/ بنمایید که هر کسی نکند، مثل من است (۳) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد/ ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الخزن است (۴) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن/ بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است	۱۰
۱/۵	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (الف) و اطفال شاخ را به قدومِ موسمِ ربیعِ کلاه شکوفه بر سر نهاده>..... (ب) گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان»>..... (ج) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم/ هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت>.....	۱۱
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	در کدام بیت آرایه «اسلوب معادله» وجود ندارد؟ (۱) شراب گرد کدورت نبرد از دل ما/ چو دانه سوخته باشد چه از سحاب آید؟ (۲) در منزل اند دل و دیده، هر دو خانه تو/ چه حاجت است که من گویمت کجا بنشین؟ (۳) در خزان از عندلیبان بانگ افسوسی نخاست / چون ورق برگشت چشم یاری از یاران مدار (۴) دیده بستن ز جهان فیض و گشایش دارد / چون گدا کور شود. برگ و نوایی بیند	۱۲
۰/۵	واژه مشخص شده در کدام گزینه در معنی «مجازی» به کار رفته است؟ (۱) سال‌ها باید که تا یک سنگ اصلی ز آفتاب/ <u>لعل</u> گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن (۲) پر از غلغل و رعد شد کوهسار / پر از <u>نرگس</u> و لاله شد جویبار (۳) در موسم گل ابر نوبهاری/ بر <u>سرو</u> و گل و لاله اشکبار است (۴) همی گرد <u>کافور</u> گیرد سرم / چنین گرد خورشید و ماه افرم	۱۳

۱۴	آرایه مشخص شده برای عبارت را پیدا کنید. (الف) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت/آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت < مجاز..... (ب) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند/در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند < استعاره..... (ج) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند/کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟ < جناس..... (د) و عشق، هر کسی را به خود راه ندهد و به همه‌جایی مأوا نکند و به هر دیده، روی ننماید. < سجع.....	۲
۱۵	نویسندگان کتاب‌های زیر را بنویسید (یک مورد اضافه است) روایت سنگر سازان ۲ تمهیدات مونس‌العشاق قصه شیرین فرهاد شهاب‌الدین سهروردی عیسی سلمانی لطف‌آبادی مولوی احمد عربلو عین‌القضات همدانی	۱
۱۶	کامل کنید. خواب و خورت ز مرتبه خویشت دور کرد زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی	۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۱۷	مفهوم بیت «باز آ که در هوایت خاموشی جنونم/ فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران» با مفهوم کدام گزینه تناسب بیشتری دارد؟ (۱) خاموشی‌ام از ناله نه قانون شکیب است/ آسوده نیم قوت فریاد ندارم (۲) دلی که عاشق و صابر بود مگر سنگ است/ ز عشق تا به صبوری هزار فرسنگ است (۳) بر سر ناله و فریاد جهانی زن و مرد /سال و ماه از غم لعل لب خاموش تواند (۴) فتنه صد انجمن، آشوب صد هنگامه‌ایم/ گر به‌ظاهر چون شراب کهنه خاموشیم ما	۵/۰
۱۸	مفهوم بیت «سر من از ناله من دور نیست /لیک چشم و گوش را آن نور نیست» با کدام گزینه متناسب است؟ (۱) حال من اکنون برون از گفتن است / این چه می‌گویم نه احوال من است (۲) ای گل‌فروش، گل چه فروشی به جای سیم؟ / وز گل عزیزتر چه ستانی به سیم گل؟ (۳) گفت: آن بار کزو گشت سرِ دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد (۴) رنگین سخنان در سخن خویشت نهانند / از نکبت خود نیست به هر حال جدا گل	۵/۰
۱۹	مفهوم بیت «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند»، با کدام بیت، تناسب بیشتری دارد؟ (۱) آزاد شوی و برخروشی / مانده دیو بسته از بند (۲) در سوسن و سرو بین که معلوم کنی / کآزاده زبان دراز و کوتاه دست است (۳) به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آری / جواب داد که آزادگان تهیدست‌اند (۴) آزادگی گزین که نیرزد به نزد خلق / ملک جهان به دیدن روی جهانیان	۵/۰

۵/۰	۲۰ در کدام ابیات به ترتیب مفاهیم بیگانه‌ستیزی - وطن‌پرستی - پیام‌رسانی باد، دیده می‌شود؟ (الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است (ب) همت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من / به رفیقی که به طرف چمن است (ج) فکری‌ای هموطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است (د) در خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / از اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است (ه) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است (۱) ب - د - الف (۲) د - ه - ب (۳) د - ج - ب (۴) الف - ه - ج
۵/۰	۲۱ کدام گزینه با بیت «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» تناسب مفهومی بیشتری دارد؟ (۱) شب هر توانگری به سرایی همی روند / درویش هر کجا که شب آمد سرای اوست (۲) خواجه نبرد ره به سراپرده وصلت / درویش کجا خیمه زند در حرم شاه (۳) خبر ده به درویش سلطان پرست / که سلطان ز درویش مسکین تر است (۴) چه آزادند درویشان ز آسیب گران باری / چه محتاج‌اند سلطانان به اسباب جهان بانی
۵/۰	۲۲ بیت گفت: باید حد زند هشیار مردم، سست را بر گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست و با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟ (۱) مست گوید همه بیهوده سخن / سخن مست تو بر مست مگیر (۲) باده با محتسب شهر ننوشی زنه‌ار / بخورد باده‌ات و سنگ به جام اندازد (۳) شه اگر باده کشان را همه بر دار زند / گذر عارف و عامی همه بر دار بود (۴) مست آر ادبی نمود هشیارش دان / هشیار که بی‌ادب بود مستش گیر
۵	۲۳ معنی جملات و ابیات زیر را بنویسید. (الف) ای عزیز! پروانه، قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد تا آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند؛ (۱ نمره) (ب) جزیره‌های کوچک و بزرگ، مثل وصله‌های رنگارنگ بر طلیسان آبی مدیترانه دوخته شده است. (۵/۰ نمره) (ج) درختان را به خِلعتِ نوروزی قبای سبزِ ورق در برگرفته (۱ نمره) (د) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار/شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری (۵/۰ نمره) (ه) هیچ نقّاش نمی‌بیند که نقشی بر کند/و آنکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای (۱ نمره) (و) از بهر تو صد بار ملامت بکشم/گر بشکنم این عهد غرامت بکشم (۱ نمره)